2024/440

6.2.2024

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2024/440,

2. veebruar 2024,

doosikoefitsientide kasutamise kohta efektiivdoosi ja ekvivalentdoosi hindamiseks vastavalt nõukogu direktiivile 2013/59/Euratom

(teatavaks tehtud numbri C(2024) 563 all)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut (edaspidi „Euratomi asutamisleping“), eriti selle artikli 33 teist lõiku ja artiklit 106a, milles viidatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 292,

olles konsulteerinud Euratomi asutamislepingu artikli 31 esimeses lõigus osutatud eksperdirühmaga

ning arvestades järgmist:

(1) Euratomi asutamislepingu artikli 2 punktiga b on ette nähtud ühtsete ohutusnormide kehtestamine töötajate ja kogu elanikkonna tervise kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest.

(2) Selle eesmärgi saavutamiseks tehakse Euratomi asutamislepingu artikliga 31 nõukogule ülesandeks kehtestada kõnealused põhistandardid komisjoni ettepaneku põhjal, samas kui artikkel 32 võimaldab neid põhistandardeid läbi vaadata või täiendada.

(3) Nõukogu on vastu võtnud mitu direktiivi, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate, patsientide ja üldsuse tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest. Neist kõige hiljutisem on nõukogu direktiiv 2013/59/Euratom ([1]).

(4) Direktiivi 2013/59/Euratom kohaselt tuleb kutsekiiritust iga kiirgustöötaja puhul hinnata individuaalsete mõõtmiste põhjal. Sellistel mõõtmistel põhinevate efektiiv- ja ekvivalentdooside hindamine tugineb teaduslikult kindlaks määratud väärtustele ja suhetele, nimelt doosikoefitsientidele, mis on avaldatud Rahvusvahelise Kiirguskaitsekomisjoni (edaspidi „ICRP“) väljaandes. Direktiivi 2013/59/Euratom artikli 13 kohaselt peavad liikmesriigid kasutama kõnealuseid doosikoefitsiente.

(5) 2022. aastal sai ICRP valmis viieosalise väljaannete sarja *ICRP Publications on Occupational Intakes of Radionuclides: Part 1–5* ([2]) (ICRP väljaanded radionukliidide sissevõtu kohta kiirgustöötajatel: 1.–5. osa), mis sisaldab ajakohastatud doosikoefitsiente kutsekiiritusest tuleneva radionukliidide sissevõtu korral ja hõlmab kõige sagedamini kasutatavaid radionukliide, sealhulgas radooni.

(6) Kõnealustest ICRP väljaannetest lähtuvalt palus komisjon Euratomi asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühmal esitada arvamus ajakohastatud doosikoefitsientide kohta. Nende 28. juuni 2023. aasta arvamuses rõhutati, et ICRP väljaannete sari ja kõik nendes esitatud doosikoefitsiendid on rahvusvahelisel tasandil ainulaadsed ja kajastavad valdkonna tehnika taset, võttes arvesse nii nende täiustatud metoodikat kui ka selle kohaldamist suure hulga radionukliidide suhtes. Seetõttu pooldas eksperdirühm, et efektiiv- ja ekvivalentdoosi hindamiseks vastavalt nõukogu direktiivile 2013/59/Euratom kasutataks ajakohastatud doosikoefitsiente.

([1]) Nõukogu 5. detsembri 2013. aasta direktiiv 2013/59/Euratom, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom (ELT L 13, 17.1.2014, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj).

([2]) ICRP Publications 130 (2015), 134 (2016), 137 (2017), 141 (2019), 151 (2022).

(7) Euratomi asutamislepingu artikli 33 esimese lõigu kohaselt on nõutud, et liikmesriigid kehtestavad põhistandardite järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Seepärast on asjakohane anda soovitusi liikmesriikides kohaldatavate sätete ühtlustamiseks, et liikmesriikide pädevad asutused kasutaksid ICRP ajakohastatud doosikoefitsiente ja tagada sellega direktiivi 2013/59/Euratom asjaomaste sätete järjepidev rakendamine kogu liidus,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Liikmesriigid peaksid sisekiiritusest tuleneva efektiivdoosi ja ekvivalentdoosi hindamisel vastavalt nõukogu direktiivile 2013/59/Euratom lähtuma väljaandest *ICRP Publications on Occupational Intakes of Radionuclides*: *Part 1–5* (ICRP Publications 130, 134, 137, 141 ja 151) ning kasutama kõiki selles esitatud doosikoefitsiente.

Käesolev soovitus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 2. veebruar 2024

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON